

Záhrada

Malá záhrada? Môže byť!

Trápi vás malý pozemok? Nemusí. Aj z menšej plochy okolo domu sa dá vyčarovať osobité a príjemné miesto. Treba len vedieť, ako.

Známe porekadlo, že obuvník chodí bosý, sa v tomto prípade nepotvrdilo. Ako povedala majiteľka, záhradná architektka Jana Krnáčová, „bosí“ spolu s manželom nezostali najmä vďaka priateľom. Na úspešné dokončenie približne štvorárovej záhrady ich primali práve oni. Nevedeli sa totiž dočkať kolaudačnej oslavy.

Keď sa práca a bývanie prelínajú

Väčší pozemok okolo rodičovského domu využíva záhradná architektka spolu s manželom predovšetkým

Zemný val okolo centrálnej časti záhrady je z vonkajšej strany podopretý zapustenými železničnými podvalmi a kamennými múrikmi.

Menšej záhradnej ploche pristane výrazný prvok, v tomto prípade socha „On a ona“ z dielne akademického sochára Antona Gábrika. V lete slúži ako fontánka.

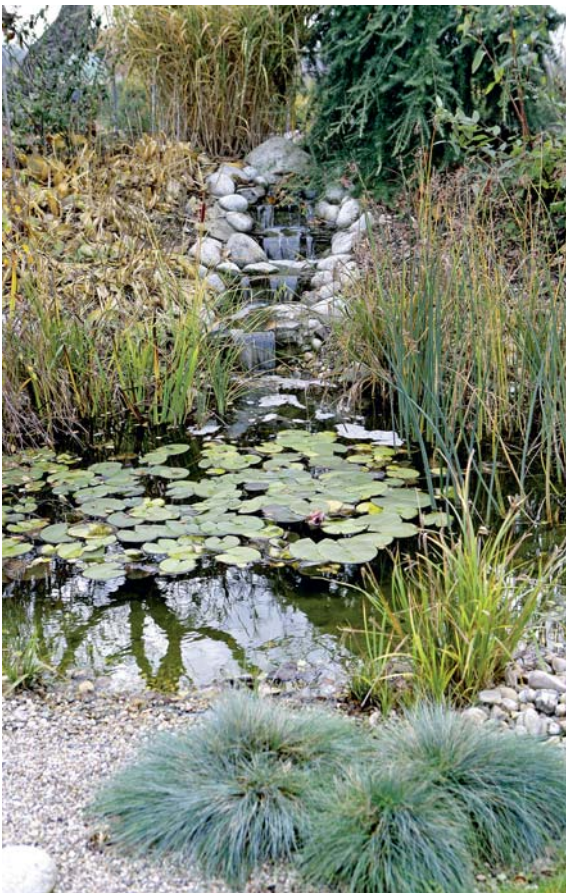
Centrálnu trávnikovú plochu majiteľka zbytočne nepredeľovala. Pocit súkromia pomáha vytvoriť líniová výsadba po obvodě. Skratku k rodičovskému domu kreslia nenápadné šľapáky.

na produkciu rastlinného materiálu a deväť rokov i na bývanie. Ich nový dom vznikol na mieste domčeka po prarodičoch. Pohľad z kuchynského okna a terasy na pracovnú časť však stále pripomínal povinnosti. Keď v ďalšom roku pristúpili k realizácii vlastnej záhrady, bolo jasné, že potrebujú vytvoriť súkromnú zónu nenásilne oddelenú od okolia. A podarilo sa. Využili znalosti o kompozícii a rastlinách. Namiesto hrubého múru malú záhradu oddeľuje zelený pás obvodovej zelene na vyvýšenom zemnom vale.

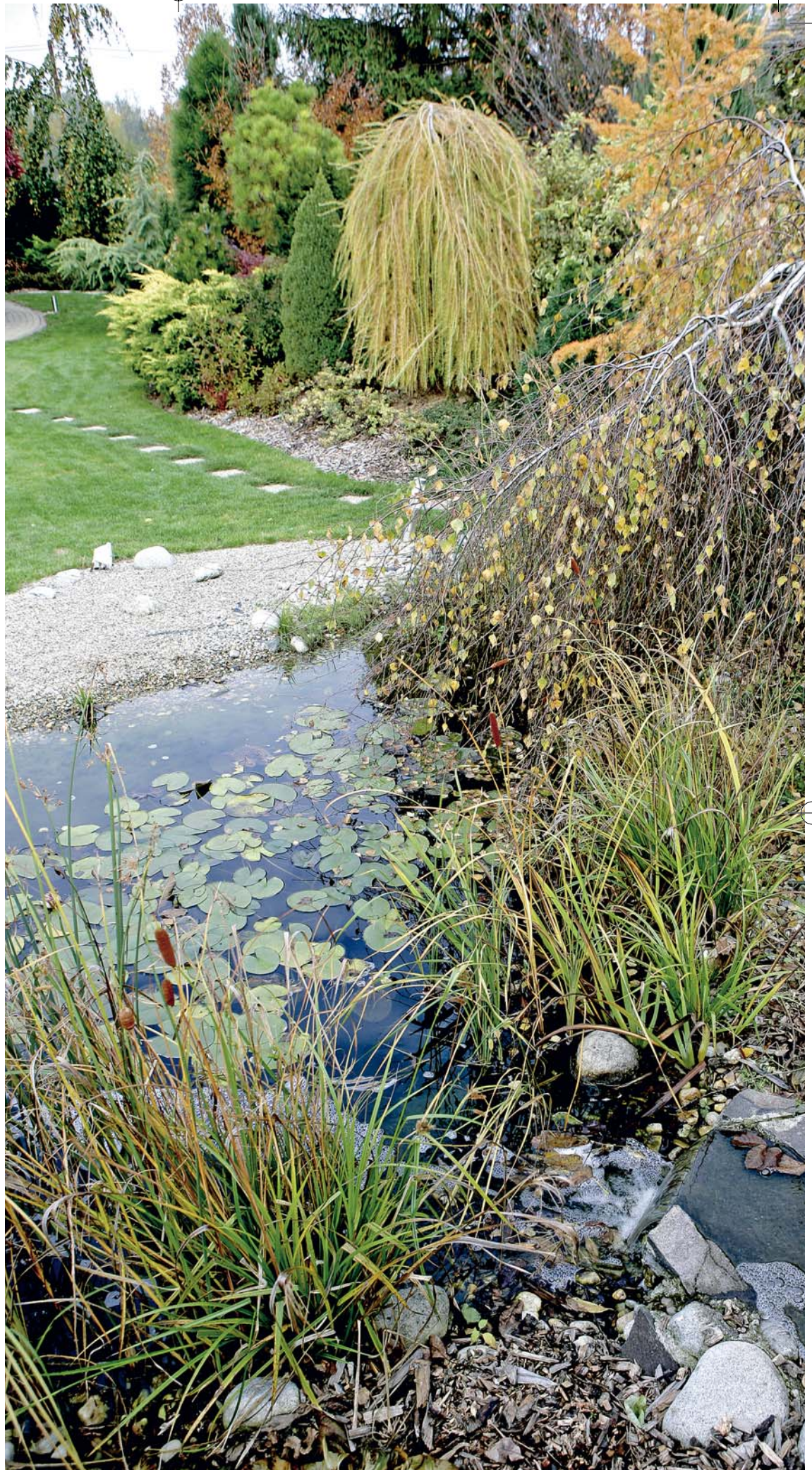
Kľúčový nápad

Stváranie malej záhrady môže mať mnoho podob. Majitelia zvolili praktický spôsob bez zložitých stavebných zásahov, ktorý im vyhovuje aj z hľadiska údržby. Kľúčový nápad v tomto prípade je umelo vytvorený zemný val po obvodě centrálnej

Najstarším prvkom záhradného priestoru je jazierko, ktoré tu bolo ešte pred stavbou domu. Pri plánovaní záhrady ho zapojili do kompozície. Prešlo rekonštrukciou a pribudol i vodopád.

Ing. Jana KRŇÁČOVÁ
www.isolabella.sk

Po nasťahovaní do nového domu sme sa pustili do úpravy okolia vrátane výsadby záhrady. Pociťovali sme najmä potrebu odizolovať sa od pracovného priestoru. Zemný val s rastlinstvom po obvode splnil svoju úlohu už za pomerne krátky čas. Keďže je pri malej záhrade vzácny takpovediac každý centimeter, val vo svojej najvyššej časti z vonkajšej strany sa opiera o kamenný múrik a železničné podvaly. Na ňom vysadené rastliny sú najmä v prvých rokoch po výsadbe náchylnejšie na presychanie. V porovnaní s rovinou má však tú výhodu, že sa naň zmestí viac rastlín na meter štvorcový. Tak môže byť obvodová zeleň bohatšia a pestrejšia bez zväčšovania plochy výsadby. Centrálnu plochu som netrieštila záhonmi ani chodníkmi, ktoré by ju zbytočne opticky zmenšili. Pečať jedinečnosti však vtisla priestoru abstraktná medená socha On a ona. Na pozadí výsadbí sa stala dominantným vertikálnym prvkom a záhrade dodáva nový rozmer.

Majitelia zveladili aj plochu pred vchodom. Ukážkový trávnik, platan ako solitér a povysádzané betónové tvárnice vítajú návštevníkov. Zaujímavosťou je i výsadba vyvýšená palisádmi, ktorá prechádza znútra von, a tým opticky aj myšlienkovu prepája tieto dva svety.

plochy. Z vonkajšej strany ho podopierajú kolmo do zeme zapustené železníčné podvaly prestriedané kamennými múrikmi. Liniové výsadby na vyvýšenom teréne dokázali rýchlejšie vytvoriť súkromie. Navyše členitejší terén je už na prvý pohľad zaujímavejší ako prírodná rovina.

Centrálnu časť zvolenej plochy zachovali vcelku. Prvok oživenia, okrem pestrého druhového zloženia rastlín a príťažlivej pergoly, je i jazierko s vodopádom. Spestrením, ktoré výrazne obohatilo záhradný priestor, je medená socha On a ona z dielne akademického sochára Antona Gábrika. Služí zároveň ako fontánka.

Novinky na skúšku

Hoci záhrada nevznikala postupne, ale v jednej sezóne, občasné dosadby sú nutné. Stáva sa, že nie-

Rady na plánovanie malej záhrady:

- zabezpečte dostatočne veľké spevnené plochy okolo domu a terasy
- uprednostnite skupinovú výsadbu orientovanú po obvode
- centrálnu plochu trávniku zbytočne nerozbiehajte chodníkom či výsadbami
- trávniková plocha by mala byť kompaktná, osvedčí sa to najmä pri údržbe
- vyvarujte sa priameho chodníka vedúceho od domu na koniec záhrady, ktorý opticky zmenší priestor
- vhodnejší je zvlnený alebo obvodový chodník
- pozornosť venujte výberu rastlinných druhov a kultivarov – informujte sa najmä na ich rozmery, ktoré dosiahnu v dospelosti
- prednosť majú nie príliš vysoké ani široké rastliny
- v trávinatej ploche vysadte zaujímavý solitér – menší strom alebo väčší krík
- malej záhrade obzvlášť pristane umelecký prvok

Majitelia sa vo vstupnom priestore odizolovali od susedov živým plotom. Na vytvorenie súvislej zelenej steny využili rýchlorastúci cypřištek, ktorému pravidelne na jar dožičia výdatný rez.

Namiesto trávnik, ktorý je na malých plôškach ťažko udržiavateľný, zvolili nízke a pôdopokryvné dreviny. Palisády oživujú súvislú dláždenú plochu a navyše výsadby v nich väčšmi vyniknú.

Základné prvky záhrady:

- obvodový zemný val
- pestrá líniová výsadba
- voľná centrálna trávniková plocha
- umelecký prvok
- jazierko
- terasa so sedením a pergolou

ktorá z rastlín zrazu vypadne. Majiteľka si zvykla nahradíť ju niektorou novinkou zo sveta rastlín. Je to najlepší spôsob, ako nováčika „otestovať“ a spoznať.

Ani údržba tejto zelenej plochy nie je náročná. Klasika je závlaha, kosenie a jesenné čistenie jazierka. Podstatný je však silný jarný rez. Automatická kvapková závlaha sa počas roka stará o obvodové výsadby, výsuvné rozprašovače o trávnik. Majiteľ plochu prihnojuje, ale zásadne dlhodobým hnojivom, z ktorého sa živiny uvoľňujú postupne. Trávnik dostáva dávku trikrát za rok, výsadby raz.

Monika KRÁLOVÁ, Foto: Vladimír VAVREK

